

Միջազգային համաձայնագրերը քիմիկատների և առողջության պաշտպանության վերաբերյալ

Զո ԴիԳանգի

Շրջակա միջավայրի պաշտպանության ֆոնդ
Համագործակցություն՝ հանուն Հայաստանում քիմիական
անվտանգության
Յուկտեմբեր, 2007

International Agreements on Chemicals and Protection of Health

Joe DiGangi
Environmental Health Fund

Համաձայնագրերը

Agreements

Ռոտերդամի Կոնվենցիա

Բազիլի Կոնվենցիա

Ստոկհոլմի Կոնվենցիա

Ռազմավարական մոտեցում քիմիկատների միջազգային կառավարմանը (SAICM)

Rotterdam Convention

Basel Convention

Stockholm Convention

**Strategic Approach to International Chemicals
Management (SAICM)**

<http://www.ntn.org.au/cchandbook/index.html>

Ռոտերդամի կոնվենցիա Rotterdam Convention

Ռոտերդամի կոնվենցիա

Rotterdam Convention

1. Կառավարությունն արգելում կամ խստորեն սահմանափակում է (2 երկիր 2 տարածաշրջանից)
2. Սահմանել թունաքիմիկատների ազդեցության պատճառով ծագող առողջության և շրջակա միջավայրի խնդիրները դրանց օգտագործման պայմաններում, զարգացող կամ անցումային շրջանում գտնվող երկրներում

1. **Government bans or severely restricts (2 countries from 2 regions)**
2. **Identify pesticide causing health or enviro problems under condition of use in dev. or trans. countries**

Ռոտերդամի կոնվենցիա

Rotterdam Convention

“Պաշտպանել մարդու առողջությունը, ներառյալ սպառողների և աշխատավոր մարդկանց առողջությունը և շրջակա միջավայրը միջազգային առևտրում առկա որոշակի վտանգավոր քիմիական նյութերի և պեստիցիդների վնասակար ազդեցությունից...”

“Determined to protect human health, including the health of consumers and workers, and the environment against potentially harmful impacts from certain hazardous chemicals and pesticides in international trade...”

Ռոտերդամի կոնվենցիա **Rotterdam Convention**

Կանխել ոչ ցանկալի ներկրումները
Չամապատասխան՝ Միջազգային առևտրի
կազմակերպության չափանիշներին
Տեղեկատվություն առողջության և շրջակա միջավայրի
խնդիրների մասին
Օգտագործել այլ երկրի գնահատումները բայց գնահատել՝
ելնելով տեղական իրավիճակից

Prevent unwanted imports

Compatible with WTO

Information health and enviro problems

Use another country's assessment; evaluate local situ.

Բազելի Կոնվենցիա Basel Convention

Բազելի Կոնվենցիա **Basel Convention**

Նվազագույնի հասցնել թափոնների առաջացումը
Մշակել թափոնները դրանց գոյացման աղբյուրին
հնարավորինս մոտ վայրում
Կրճատել միջազգային տեղափոխումները

Minimize generation of waste

Treat as near as possible to where generated

Reduce international movement

Բազելի Կոնվենցիա **Basel Convention**

Չիշեք նաև, որ այդպիսի թափոնների պատճառած վտանգներից մարդու առողջության և շրջակա միջավայրի պաշտպանության ամենաարդյունավետ եղանակը այդ թափոնների գոյացումը նվազագույնի հասցնելն է՝ քանակի և վտանգավորության առումով...

“Mindful also that the most effective way of protecting human health and the environment from the dangers posed by such wastes is the reduction of their generation to a minimum in terms of quantity and/or hazard potential...”

Բազելի Կոնվենցիա-Օրինակ Basel Convention-example

Բազելի Կոնվենցիա-Օրինակ Basel Convention-example

Ստոկհոլմի Կոնվենցիա Stockholm Convention

Ստոկհոլմի Կոնվենցիա **Stockholm Convention**

Պատմական անդրադարձ
Կայուն օրգանական աղտոտիչների (ԿՕԱ -ներ),
ներառյալ թափոնների վերացումը
Ցուցակում ընդգրկված 12 նյութերը
11 նյութեր` դեռևս գնահատման փուլում
Ֆինանսավորման մեխանիզմներ

Historic

Elimination of POPs including wastes

12 substances listed

11 substances under evaluation

Funding mechanism

Ստոկհոլմի Կոնվենցիա Stockholm Convention

Իրազեկել առողջության խնդիրների մասին, հատկապես զարգացող երկրներում, որոնք առաջանում են մարդկանց, մասնավորաբար կանանց և նրանց միջոցով հետագա սերունդների վրա կայուն օրգանական աղտոտիչների ունեցած տեղական ազդեցությունից...

“Aware of the health concerns, especially in developing countries, resulting from local exposure to persistent organic pollutants, in particular impacts upon women and, through them, upon future generations...”

Ստոկհոլմի Կոնվենցիա Stockholm Convention

Պաշտպանել մարդու առողջությունը և շրջակա միջավայրը կայուն օրգանական աղտոտիչների վնասակար ազդեցությունից

“Determined to protect human health and the environment from the harmful impacts of persistent organic pollutants.”

Ստոկհոլմի Կոնվենցիա Stockholm Convention

ԿՕԱ-ների Վերահսկման Կոմիտե (POPRC)
POPs Review Committee (POPRC)

քլորդեկոն, հեքսաբրոմբիֆենիլ(HBB), պենտաբրոմացված դիֆենիլ եթեր (BDE), լինդեն, պերֆտորոկտան սուլֆանատ (PFOS), ալֆա -հեքսաքլորցիկլոհեքսան, բետա - հեքսաքլորցիկլոհեքսան, օկտաբրոմացված դիֆենիլ եթեր, պենտաքլորբենզոլ(PeCB), քլորինացված պարաֆիններ կարճ շղթայով (SCCPs), էնդոսուլֆան

chlordecone, HBB, pentaBDE, lindane, PFOS
alpha HCH, beta HCH, octaBDE, PeCB, SCCPs
endosulfan

Ստոկհոլմի Կոնվենցիա-Օրինակներ Stockholm Convention-examples

PCBs մոնիտորինգ

Պեստիցիդները և Արարատի մարզը

Զեկույց երկրի իրավիճակի վերաբերյալ

Գլոբալ գործողությունների օր

Թափոնների՝ շրջակա միջավայրի առումով անվտանգ
կառավարում

Դիոքսինների աղբյուրները Հայաստանում

PCBs monitoring Enviro sound waste management

Pesticides and Ararat Oblast Dioxin sources in Armenia

Country situation report

Global day of action

http://www.ipen.org/ipepweb1/projects/projectsindex_1.html#armenia

Ռազմավարական մոտեցում քիմիկատների
միջազգային կառավարմանը (SAICM)
**Strategic Approach to International
Chemicals Management (SAICM)**

Ինչու է անհրաժեշտ SAICM-ը

Why do we need SAICM?

Սպառնալիք մարդկանց առողջությանը և շրջակա միջավայրին

Գլոբալ կառուցվածքների բացակայություն
Անվտանգ կառավարման կարողությունների
բացակայություն

Ֆինանսական ռեսուրսների ավելացում

Threat to public health and environment

No existing global framework

Lack of capacity to safely manage

Increase financial resources to address

SAICM-ի նպատակը SAICM Goal

Մինչև 2020թ. հասնել այն բանին, որպեսզի քիմիկատներն օգտագործվեն և արտադրվեն այնպիսի եղանակներով, որոնք կհանգեցնեն մարդու առողջության և շրջակա միջավայրի վրա բացասական հեռանքների նվազեցմանը...

“...aiming to achieve by 2020 that chemicals are used and produced in ways that lead to the minimization of significant adverse effects on human health and the environment...”

SAICM-ի արդյունքները SAICM Outputs

Բարձր մակարդակի հայտարարագիր (HLD)
Ծկուն քաղաքականության ռազմավարություն (OPS)
Գլոբալ գործողությունների պլան (GPA)

- 1. High-level declaration (HLD)**
- 2. Overarching policy strategy (OPS)**
- 3. Global plan of action (GPA)**

Բարձր մակարդակի հայտարարագիր (HLD) High-level declaration

Քիմիկատների անվտանգ կառավարումը կարևոր է, եթե մեզ անհրաժեշտ է հասնել կայուն զարգացման, ներառյալ աղքատության և հիվանդությունների արմատական վերացումը, մարդու առողջության բարելավումը...

“The sound management of chemicals is essential if we are to achieve sustainable development, including the eradication of poverty and disease, the improvement of human health and the environment ...”

SAICM-ի գործողությունների բնագավառները **SAICM Scope**

Գյուղատնտեսական և արդյունաբերական քիմիկատներ
Քիմիկատների գոյատևման փոլոր փուլերը
Քիմիական անվտանգությունը բոլոր տեսանկյուններից՝
առողջություն, աշխատանք, շրջակա միջավայր, և այլն

Agricultural and industrial chemicals

All stages of lifecycle including products

**All aspects of chemical safety: health, labor, social,
environmental etc**

SAICM-ի Գլոբալ գործողությունների պլանի (GAP) օրինակներ **Examples of SAICM GPA**

Առողջության և շրջակա միջավայրի վրա
ազդեցության գնահատում

FAO –ի Օրենսգրքի իրականացում

Աղտոտվածության կանխման առաջնահերթություն
Վտանգավոր թափոնների գոյացման կրճատում

Health and enviro impact assessment

Implement FAO Code of Conduct

Prioritize pollution prevention

Reduce generation of hazardous waste

SAICM-ի Գլոբալ գործողությունների պլանի (GAP) օրինակներ **Examples of SAICM GPA**

Աղտոտված վայրերի վիճակի շտկում
Քիմիկատների բազմասեկտորային կառավարում
Քաղաքացիական հասարակության ակտիվ
մասնակցություն
Կանանց հավասար մասնակցություն որոշումների
կայացման գործընթացում

Remediation of contaminated sites

Multi-sectoral chemicals management

Active participation by civil society

Equal participation of women in decision making

Եզրակացություն **Conclusions**

Առողջության պաշտպանության տարբեր
ասպեկտները

Ներուժ՝ ենթակառուցվածքների ընդլայնման համար
Քաղաքական պարտավորվածության առավել խորը
գիտակցում

Different aspects of health protection

Potential to increase infrastructure

Increased political commitment

Շնորհակալություն

